

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політичних інститутів та процесів

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політологія

Освітня програма: Середня освіта (Математика)

Спеціальність: 014 Середня освіта (Математика)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні
кафедри політичних інститутів та процесів
Протокол № 1 від “29” серпня 2019 р.

м. Івано-Франківськ – 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Політологія
Викладач (-і)	Геник Микола Антонович
Контактний телефон викладача	095-789-89-86
Е-mail викладача	genyk@wp.eu
Формат дисципліни	1. Цикл загальної підготовки. 1.2 Вибіркові дисципліни 1.2.2 Вибіркові дисципліни студента
Обсяг дисципліни	90 год.; кількість кредитів ECTS – 3
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/
Консультації	четвер, 14.00 год. – 15.00 год.

2. Анотація до курсу

Програма курсу спрямована на формування системного мислення, поглиблення знань з «Політології». Сьогодні цілком очевидно, що політика знаходиться в центрі практично всіх суспільно-політичних тай навіть соціально-економічних перетворень, впливаючи як безпосередньо, так і опосередковано на інтереси всіх людей на земній кулі. Тому при вивченні політичної науки дуже важливо навчитися аналізувати процеси і явища, виявляти причини, що їх породжують, їх сутність, характерні ознаки та особливості. Політична наука представляє собою міждисциплінарну інтегруючу науку, для вивчення якої потрібні досягнення багатьох гуманітарних наук. Політична наука (політологія) в Україні досліджує політичну систему суспільства, інституціональні форми, функції, типології влади, засоби і цілі політики, політичні процеси (управління та ін.), аналізує теорії внутрішньої та зовнішньої політики, політичної стратегії і тактики, техніку організації влади, прийняття рішень, роботи апаратів управління, виборчих процесів, діяльності політичних партій, політичної еліти та лідерів.

Політологія покликана сприяти подоланню стереотипних уявлень про політику як протистояння, конфлікти і утвердження в суспільстві свідомості її розуміння як засобу агрегування і артикуляції суспільних інтересів індивідів, досягнення консенсусу.

Програма включає відомості, що поглиблюють і доповнюють зміст навчальних предметів з політичної історії, теорії міжнародних відносин, філософії тощо.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є головні ідеї, концепції та теорії провідних теоретиків політичної науки, феномен політичної влади, закономірності її функціонування і використання в державно організованому суспільстві. Стосовно розуміння предмета політології виділяють два підходи: плюралістичний і моністичний. Прихильники плюралістичного підходу включають до політології різні дисципліни: історію політичних і правових учень, політичну соціологію, політичну філософію, політичну географію. Прихильники моністичного напрямку розглядають політологію як окрему галузь дослідження зі специфічними методами. Так, у французьких та італійських посібниках термін «політологія» застосовується для позначення дисципліни, яка вивчає політичні режими, інститути, елементи громадянського суспільства. В англо-американській традиції відповідна дисципліна називається «порівняльним правлінням».

Політологія в моністичному значенні включає два аспекти: етатистський (державознавчий), який охоплює коло проблем, пов'язаних із функціонуванням державних інститутів; кратологічний, що вивчає владні відносини на всіх рівнях суспільства

Основним завданням вивчення дисципліни є набуття студентами певних умінь і навичок необхідних для формування позиції свідомого громадянина у політичному процесі. Зокрема, через підвищення рівня політичної культури, рівня політичної свідомості, проведення об'єктивного аналізу функціонування політичної системи та її інститутів, а також здійснення оптимального вибору у формуванні напрямків і способів власної політичної активності.

3. Мета та цілі курсу

Мета викладання дисципліни: студент повинен засвоїти весь матеріал з курсу при допомозі поданих викладачем методичних рекомендацій, підготовлених семінарських занять, самостійної роботи, індивідуальної роботи, засвоїти важливі проблеми з політології, зокрема, функціонування держави як складової політичної системи суспільства, аналіз виборчого процесу, особливостей організаційної структури політичних партій, зовнішньої політики та міжнародних відносин в цілому, вміти застосовувати набуті знання у майбутній професійній і громадській діяльності.

Завдання: ознайомити студентів з основами політичної науки.

Після завершення вивчення курсу політології студенти повинні знати:

- основні політологічні напрямки, школи та концепції;
- основні методи політологічних досліджень в їх порівняльній характеристиці із тими методами, що мають оволодіти майбутні спеціалісти з огляду на їхні медичні фахові кваліфікації;
- типологію політичної влади, політичні режими та стилі політичного управління в їх тісному взаємозв'язку із характером сучасних політичних процесів: джерела політичної влади та способи її реалізації;
- основні форми співвідношення суб'єктів і об'єктів політики в різноманітних політичних системах;
- походження та сутність держави, типологію сучасних держав, проблеми державотворення в сучасній Україні;
- основні види політичної активності та діяльності;
- роль та значення політичних партій в демократичному правовому суспільстві, спектр політичних рухів, партій та об'єднань в політичному житті України;
- типи виборчих систем, технологію проведення виборчих кампаній;
- міжнародні політичні організації, характер їхньої діяльності та вплив на політичні процеси в Україні;
- типи політичних культур та шляхи формування в українському суспільстві культури демократичного типу, взаємозв'язок політичної культури українців з їхнім національним характером.

На основі курсу студенти повинні вміти:

- орієнтуватись в розмаїтті політичних поглядів на сутність політичної системи та сучасної держави в тісному взаємозв'язку з практикою державотворення в сучасній Україні;
- науково осмислювати сутність сучасної політичної боротьби різноманітного спектру партій, рухів та об'єднань та вміти свідомо визначити своє місце в суспільстві;
- усвідомити місце політики як специфічного явища суспільного життя в контексті інших соціальних явищ та процесів, економіки, релігії, науки, культури, освіти, медицини;

- зрозуміти сутність політичного лідерства, основні вимоги до лідера та здійснюваної ним влади;
- пояснити характер сучасних політичних систем, закономірності переходу від тоталітарної до демократичної політичної системи, до громадянського суспільства та правової держави;
- пояснити особливості політичної психології та роль психологів у виборчих кампаніях.

4. Результати навчання (компетентності)

Компетенції соціально-особистісні:

- спроможність аналітично, системно і критично мислити, знати наявні масиви і комплекси політологічних джерел;
- ерудованість, креативність і комунікабельність;
- патріотизм і толерантність.

Загальнонаукові компетенції:

- базові знання в галузі політології;
- розуміння процесу становлення світогляду та розвитку політичних ідей теоретиків політичної думки;
- уявлення про стан джерельної бази вивчення основних проблем досліджуваної теми.

Інструментальні компетенції:

- навички використання наукової інформації;
- здатність до застосування в науковому спілкуванні відповідної термінології з політології;
- навички науково-дослідницької роботи.

Професійні компетенції:

- здатність виявляти, систематизовувати і комплексно досліджувати джерела;
- здатність застосовувати на практиці набуті знання при написанні курсових, бакалаврських і магістерських робіт, проведенні наукової роботи та громадської діяльності

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8-й семестр	014 Середня освіта (Математика)	IV курс	Вибірковий

Тематика курсу					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год.	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Політологія як наука.	лекція, 2 год.	- Конституція (Основний Закон) України. — К., 1996. - Закон України про вибори народних депутатів України від 17.11.2011 № 4061-VI. — Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4061-17. — Назва з екрана. - Гольцов А. Г. Геополітика та політична географія : підручник / А. Г. Гольцов. — К. : Центр учбової літератури, 2012. — 416 с. - Горлач М. І. Політологія : наука про політику / М. І. Горлач, В. Г. Кремень. — К. : Центр учбової літератури, 2009. — 840 с. - Дробінка І. Г. Політологія : навч. посіб. / І. Г. Дробінка, Т. М. Кришталь, Ю. В. Підгорецький. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 292 с. - Погорілий Д. Є. Політологія: 100 питань — 100 відповідей : навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / Погорілий Д. Є. — К. : ІНКІОС, 2008. — 232 с. - Політологія : підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка ; видання 3-є, перероблене, доповнене. — К. : Академія, 2010. — 568 с. - Політологія : навч. посібник / за ред. М. П. Гетьманчук. — К. : Знання, 2011. — 415с. - Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. — 2-ге вид., доп. і перероб. —	Підготовка конспекту лекційного заняття, 2 год. Опрацювати працю М.Вебера «Політика як покликання і професія»	(індивідуальне завдання-5 балів на семінарському занятті)	кінець лютого 2020 р.

		К. : Генеза, 2004. — 736 с. 10. Політична енциклопедія / ред. кол. Ю. Левенець і Ю. Шаповал. — К. : Парламентське вид-во, 2011. — 808 с. 11. Прикладна політологія : навч. посіб. / За ред. В. П. Горбатенка. — К. : ВЦ «Академія», 2008. — 472 с. 12. Рудич Ф. М. Політологія : підручник / Рудич Ф. М. — К. : Либідь, 2009. — 480 с. 13. Рутар С. Політологія : навч. посіб. для студентів денної та заочної форм навчання / Рутар С., Прокіп А., Кендус О. — Львів : ЛКА, 2010. — 152 с. 14. Шляхтун П. П. Політологія: теорія та історія політичної науки / П. П. Шляхтун. — К. : Центр уч. літ-ри, 2010. — 500 с.			
Тема 2. Генеза світової політичної думки.	Семінарське заняття, 4 год.	1. Августин Блаженний. О граде Божиим / Августин Блаженний. - Мн. : Харвест; М. : АСТ, 2000. - 1296 с. 2. Аристотель. Политика / Аристотель // Сочинения : В 4 т. Т. 4. — М. : Мысль, 1983. — С. 376-644. 3. Гоббс Т. Левіафан, або Матерія, форма і влада держави церковного і цивільного / Т. Гоббс // Избранные произведения. В 2 т. — М. : Мысль, 1964. — Т. 2. — 731 с. 4. Горлач М. І. Політологія : наука про політику / М. І. Горлач, ВГ. Кремень. — К. : Центр учбової літератури, 2009. — 840 с. 5. Макиавелли Н. Рассуждения о первой декаде Тита Ливия / Н. Макиавелли // Избранные сочинения. — М. : Художественная литература, 1982. — С. 359-452. 6. Монтескье Ш. Л. О духе законов /	Підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 4 год. Підготовка індивідуального завдання	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі), реферат(вибір теми за бажанням кількох студентами – 20 балів за індивідуальне завдання).	Кінець лютого-початок березня 2020 р.

		Монтескье Ш. Л. — М. : Мысль, 1999. — 672 с. 7. Погорілий Д. Є. Політологія: 100 питань — 100 відповідей : навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / Погорілий Д. Є. — К. : ІНКОС, 2008. — 232 с. 8. Політологія : підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка ; видання 3-є, перероблене, доповнене. — К. : Академія, 2010. — 568 с. 9. Політологія : навч. посібник / за ред. М. П. Гетьманчук. — К. : Знання, 2011. — 415с. 10. Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К. : Генеза, 2004. — 736 с. 11. Політична енциклопедія / ред. кол. Ю. Левенець і Ю. Шаповал. — К. : Парламентське вид-во, 2011. — 808 с. 12. Рудич Ф. М. Політологія : підручник / Рудич Ф. М. — К. : Либідь, 2009. — 480 с. 13. Руссо Ж. Ж. Об общественном договоре : трактаты / Руссо Ж. Ж. ; Пер. с фр. - М. : КАНОН-пресс, 1998. — 416 с. 14. Рутар С. Політологія : навч. посіб. для студентів денної та заочної форм навчання / Рутар С., Прокіп А., Кендус О. — Львів : ЛКА, 2010. — 152 с. 15. Хабермас Ю. Политические работы / Юрген Хабермас ; [сост. А. В. Денежкина ; пер. с нем. Б. М. Скуратова]. — М. : Праксис, 2005. — 361 с. 16. Цицерон О государстве / Цицерон // Диалоги. — М. : Научно- издательский			
--	--	--	--	--	--

		центр «Ладомир»; Наука, 1994. — С. 8-88. 17. Шляхтун П. П. Політологія: теорія та історія політичної науки / П. П. Шляхтун. — К. : Центр уч. літ-ри, 2010. — 500 с. 18. Юнг К. Г. Душа и миф. Шесть архетипов / К. Г. Юнг ; пер. А. А. Спектор. — Мн. : Харвест, 2004. — 400 с. 19. Юнг К. Г. Об архетипах коллективного бессознательного / К. Г. Юнг. ; пер. А. М. Руткевича // Архетип и символ. — М. : Ренессанс, 1991. — С. 99-113.			
Тема 3. Базові характеристики української політичної думки.	лекція, 2 год.	1. Апанович О. Українсько-російський договір 1654 р.: Міфи і реальність. — К., 1994. 2. Баган О. Націоналізм і націоналістичний рух. Історія та ідеї. — Дрогобич, 1994. 3. Багатопартійна Українська держава на початку ХХ ст. Програмні документи перших українських політичних партій. — К., 1992. 4. Бандера С. Мій життєпис // Державність. — 1992. — №1. 5. Бандера С. Перспективи української революції. — Мюнхен, 1978. 6. Борщак І. Мазепа, Орлик, Войнаровський. — Львів, 1991. 7. Брайчевський М. Походження Русі. - К., 1968. 8. Брайчевський М. Ю. Утвердження християнства на Русі. — К., 1988. 9. Брегеда А.Ю. Політологія: Навч.-метод. посібн. для самостійного вивчення дисципліни.-К., 1999. 10. Великий українець: матеріали з життя та діяльності М.Грушевського. — К., 1992.	Підготовка конспекту лекційного заняття, 2 год. Опрацювати праці М.Драгоманова: “Переднє слово до “Громади”, “Шевченко, українофіли і соціалізм”, “Чудацькі думки про українську національну справу”.	(індивідуальне заняття-5 балів на семінарському занятті)	початок березня 2020 р.

		11. Верстюк В. Українська Центральна Рада. — К., 1997. 12. Верстюк В., Остапенко Т. Діячі Української Центральної Ради. — К., 1998. 13. Вивід прав України. Збірник документів і матеріалів. — Львів, 1991. 14. Винар Л. Найвидатніший історик України Михайло Грушевський. — Б.м., 1986.-120с. 15. Винниченко В. Відродження нації. В 3-х тт. — К., 1990. — Т.І. 16. Винниченко В. Відродження нації. В 3-х тт. — К., 1990. — Т.ІІ. 17. Винниченко В. Відродження нації. В 3-х тт. — К., 1990. — Т.ІІІ. 18. Винниченко В. Заповіт борцям за визволення. — К., 1991. 19. Гелей С.Д. Консервативна течія в політичній думці України ХІХ ст. - Львів. — 1996. 20. Гелей С.Д. Українська консервативна політологічна думка першої половини ХХ ст.- Львів. — 1998. 21. Гелей С.Д., Рутар СМ. Основи політології: Навч. посібн. - К., 1999. 22. Грицак Я. Іван Франко в еволюції української політичної думки // Сучасність. — 1994. — № 9. 23. Грушевський М. Звичайна схема «руської» історії й справа раціонального укладу історії східного слов'янства // Вивід прав України. — Львів, 1992. 24. Грушевський М. Історія України-Руси. В 11 тт., 12 кн. — К., 1991–1999. 25. Даниленко В., Касьянов Г., Кульчицький			
--	--	--	--	--	--

		С. Сталінізм на Україні (20 – 30-ті рр.). – К.; Едмонтон, 1991. 26. Декларація про державний суверенітет України. – К., 1990. 27. Дзюба І. Інтернаціоналізм чи русифікація? – К., 1998. 28. Донцов Д. Дух нашої давнини. – Дрогобич., 1991. 29. Донцов Д. За яку революцію. Львів, 1990. 30. Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. – К., 1993. 31. Донцов Д. Націоналізм. Дрогобич, 1992. 32. Драгоманов М.П. Австро-руські спомини (1867-1877) // Літературно-публіцистичні праці: У 2 т. — К., 1970. — Т.1. 33. Драгоманов М.П. Листи на Наддніпрянську Україну // Літературно-публіцистичні праці: У 2 т. — К., 1970. — Т.1. 34. Драгоманов М.П. Переднє слово до “Громади” // Вибрані твори. Збірка політичних творів з примітками. — Прага-Нью-Йорк, 1937. 35. Драгоманов М.П. Пропаший час. Українці під московським царством (1654-1876). // Драгоманов М.П. Вибране. — К., 1991. 36. Драгоманов М.П. Чудацькі думки про українську національну справу // Драгоманов М.П. Вибране. — К., 1991. 37. Іванов В.М. Історія держави і права України: Навч. посіб. — К. : МАУП, 2002 — Ч.1. 38. Іванов В.М. Історія держави і права			
--	--	---	--	--	--

		України: Навч. посіб. – К. : МАУП, 2003 – Ч.2. 39. Кармазіна М.С. Ідея державності в українській політичній думці (кінець ХІХ-початок ХХ століття). — К., 1998. 40. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі Опору 1960-1980 років. – К., 1995. 41. Кирило-Мефодіївське товариство. У 3-х т. – К., 1990. 42. Копиленко О.Л. “Українська ідея” М. Грушевського: історія і сучасність .- К., 1991. 43. Костомаров М.І. “Закон Божий” (Книга буття українського народу). - К., 1991. 44. Круглашов А.М. Держава, нація, людина. Михайло Драгоманов про національний розвиток України // Вісник АН України. – 1992. - № 2. 45. Кугутяк М. Галичина: сторінки історії. Нарис суспільно-політичного руху (ХІХ ст. – 1939). – Івано-Франківськ, 1993. 46. Кухта Б.Л. З історії української політичної думки. – К., 1994. 47. Кучабський В. Україна і Польща. - Львів, 1993. 48. Лашенко Р. Лекція по історії українського права. – К. Україна. – 1998. 49. Левенець Ю. Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина ХІХ — початок ХХ століття). — К., 2001. 50. Левицький К. Історія політичної думки галицьких українців: 1848-1918: В 2 ч. -			
--	--	--	--	--	--

		Львів, 1926-1927. 51. Липа Ю. Призначення України. – Львів, 1992. 52. Липинський В. Релігія і церква в історії України. – К., 1995. 53. Липинський В. Замітки до історії українського державного будівництва в XVII столітті // Укр. Іст. журн. – 1992. - №2. 54. Липинський В. Історико-політична спадщина та сучасна Україна. – Київ; Філадельфія. - 1994. 55. Липинський В. Листи до братів-хліборобів: Про ідею і організацію українського монархізму // Філософська і соціологічна думка. -1991. -№10. 56. Липинський В. Народи поневолені і народи бездержавні // Сучасність. -1992. - №6. 57. Лисяк-Рудницький І. Історичні есе. – Т.1,2. – К., 1991. 58. Мала енциклопедія етнодержавознавства. – К., 1996. 59. Малик Я., Вол Б., Чуприна В. Історія української державності – Львів, 1995. 60. Мицик Ю. Іван Виговський // Володарі гетьманської булави. — К., 1994. 61. Мицик Ю. Політичні концепції Богдана Хмельницького: деякі аспекти реалізації // Доба Богдана Хмельницького (до 400 річчя від дня народження великого гетьмана). Збірник наукових праць.-К., 1995. 62. Міхновський М. Самостійна Україна // Вивід прав України. – Львів, 1991. 63. Основи політології: Підручник/ За ред.			
--	--	--	--	--	--

		Ф.М.Кирилюка. - К., 1995. 64. Павко А.І. Політичні партії, організації в Україні: кінець XIX – початок XX століття; зародження, еволюція, діяльність, історична доля. – К., 1996. 65. Піча В.М., Хома Н.М. Політологія: Конспект лекцій. Навч. посібн. для студентів вищих закладів освіти України. — К., 1999. 66. Політологічний енциклопедичний словник: Навч. посібн. для студентів вищих навч. закладів.-К., 1997. 67. Політологія / За ред. О.Бабкіної, В.Горбатенка. - К., 1998. 68. Політологія: Матеріали до семінарських занять / Упорядник П.П.Марчук. - Тернопіль, 1998. 69. Політологія: Підручн. / І.С.Дзюбко, К.М.Левківський, В.П.Андрушенко та ін.-К., 1998. 70. Політологія. Кінець XIX - перша полов. XX ст.: Хрестоматія / За ред. О.І.Семківа.- Львів, 1996. 71. Потульницький В. Історія української політології. Концепції державності в українській зарубіжній історико-політичній науці. – К., 1992. 72. Потульницький В. Нариси з української політології. - К., 1994. 73. Потульницький В. А. Політична доктрина В. Липинського // Укр. іст. журн. — 1992.-№ 9. 74. Самостійна Україна: Збірник програм українських політичних партій початку XX ст. – Тернопіль, 1991. 75. Смолій В.А., Степанков В.І. Богдан			
--	--	--	--	--	--

		Хмельницький. Соціально-політичний портрет. – К., 1995. 76. Смолій В.А., Степанков В.І. Українська державницька ідея. – К., 1997. 77. Солдатенко В.Ф. Українська революція. Концепція та історіографія. – К., 1997. 78. Стрельський Г.В. Українські дипломати доби національно-державного відродження (1917-1920): Бібліографічний довідник. – К. 2000. 79. Томашівський С. Під колесами історії: нариси і статті. – Берлін: “Українське слово”, 1922. 80. Томашівський С. Т. Про ідеї, героїв і політику. - Львів, 1929. 81. Українська соціально-політична думка в ХХ ст.: документи і матеріали / порядн. Т.Гунчак, Р.Соляник. - К., 1993. 82. Франко І. <i>Ukraina irredenta</i> // Вивід прав України. Нью-Йорк, 1964. 83. Франко І. Галицьке українофільство // Франко І. Зібр. тв.: У 50 т. — Т.46.-К., 1985.—Кн. 1.— 84. Франко І. Поза межами можливого // Франко І. Зібр. тв.: У 50 т. — К., 1986.- Т.45. 85. Франко І. Програма галицьких соціалістів // Зібр. тв.: У 50 т. — К., 1986. — Т.45. 86. Франко І. Свобода і автономія // Франко І. Зібр. тв.: У 50 т. — К., 1986.-Т. 45. 87. Франко І. Соціалізм і соціал-демократія // Іван Франко: про соціалізм і марксизм. — Нью-Йорк, 1964. 88. Франко І. Що таке поступ? // Франко І. Зібр. тв.: У 50 т. — К., 1986.—Т. 45.			
--	--	--	--	--	--

		89. Хвильовий М. Україна чи Малоросія?: Памфлети. - К.: Смоло скип, 1993. 90. Чорновіл В. Правосуддя чи рецидиви терору? // Київ. – 1992. – № 6–8.			
Тема 4. Влада. Політична влада.	семінарське заняття, 2 год.	1. Вебер М. Покликання до політики / М. Вебер. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика. - К.: Основи, 1998. - С. 11-46. 2. Гелей С.Д., Ругар С.М. Політологія: навч. посіб. - 7-ме вид., перероб. і доп. - К.: Знання, 2008. - С. 73-83. 3. Кравченко Ю., Чечель В. Легітимність політичної влади й можливість її досягнення // Політологічні читання. - 1993. - №2. 4. Мартинюк Р.С. Реалізація принципу поділу влади в сучасній Україні: політико-правовий аналіз. - Острог: Видавництво Національного ун-ту "Острозька академія", 2007. - 352с. 5. Михельс Р. Демократическая аристократия и аристократическая демократия//Социс. - 2000. - №1. 6. Політологія / А. Колодій та ін. - 2-е вид., перероб. і доп. - К.: Ельга-Н, Ніка-Центр, 2000. - С. 49-62. 7. Політологія : навч. посібник / за ред. М. П. Гетьманчук. — К. : Знання, 2011. — 415 с. 8. Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К. : Генеза, 2004. — 736 с. 9. Політична енциклопедія / ред. кол. Ю.	Підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.; Підготовка індивідуального завдання	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі), реферат(вибір теми за бажанням кількох студентами – 20 балів за індивідуальне завдання).	березень 2020 р.

		Левенець і Ю. Шаповал. — К. : Парламентське вид-во, 2011. — 808 с. 10. Прикладна політологія : навч. посіб. / За ред. В. П. Горбатенка. — К. : ВЦ «Академія», 2008. — 472 с. 11. Рудич Ф.М. Політологія /Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Либідь, 2005. - С. 95-97, 143-154. 12. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. - К.: Либідь, 2002. - С. 171-197.			
Тема 5. Політична система суспільства.	лекція, 2 год.	1. Гелей С.Д., Рутар С.М. Політико-правові системи світу: Навч. посібник. - К.: Знання, 2006. - С. 129-184. 2. Древаль Ю.Д. Парламентаризм у політичній системі України (політико-правовий аналіз): Монографія. - Х.: Видавництво Національного ун-ту внутрішніх справ, 2003. - 280 с. 3. Кириченко В. Президент у структурі влади // Віче. - 2003. - №7. 4. Кувалдин В.Б. Президентская и парламентская республики как формы демократического транзита // Полис. - 1998. - №5. - С.134-138. 5. Левківський К.М., Піча В.М., Хома Н.М. Політологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів освіти. 5-те вид. Стереотипне. - Львів: „Новий Світ - 2000", 2007. - С.165-186. 6. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку. - К.: Парламентське вид-во, 2002. - 326 с. 7. Політологічний словник: Навч. Посібник.	Підготовка конспекту лекційного заняття, 2 год. Опрацювати моделі політичної системи Д. Істона	(індивідуальне завдання-5 балів на семінарському занятті)	кінець березня 2020 р.

		Для студ. вищ. навч. закл. / За ред. М.Ф.Головатого та О.В.Антонюка. - К.: МАУП, 2005. - С.185-186, 563-566, 617622, 731-732, 739-742. 8. Політологія: історія та методологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Ф.М.Кирилюка. - К.: Здоров'я, 2000. - С.290-309. 9. Політологія / А.Колодій, В.Харченко, Л.Климанська, Я.Космина. - К.: Київ: Ельга-Н, Ніка-Центр, 2000. - С.367-393. 10. Рудич Ф.М. Політологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Либідь, 2005. - С.95-97, 228-231. 11. Рябов С.П. Політологічна теорія держави. - К.: ТанDEM, 1996. - 239 с. 12. Сарторі Дж. Порівняльна конституційна інженерія / Пер.з 2-го англ. видання. - К.: Артек, 2001. - 224 с. 13. Шаповал В.М. Державний лад країн світу: Довідник. - К.: Український центр правничих студій, 1999. - 318 с. 14. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник для студентів вищих навчальних закладів. - К.: Либідь, 2002. - С.247-289. 15. Штанько В.І., Чорна Н.В., Авксентьєва Т.Г., Тіхонова Л.А. Політологія: Навчальний посібник. Вид. 2-ге, перероб. та доп. - К.: Видавництво „Фірма ІНКІОС”, Центр учбової літератури, 2007. - С.91-100.			
Тема 6. Держава - основний інститут політичної системи.	лекція, 2 год.	1.Бойко О.Д., Горбатенко В.П., Денисюк С.Г., Зеленько Г.І. та ін. Прикладна політологія: навч. посіб. / В.П. Горбатенко	Підготовка конспекту лекційного заняття, 2 год.	(індивідуальне завдання-5 балів на	початок квітня 2020 р.

		(ред.). - К. : Академія, 2008. - С. 31-64. 2. Бокало Н., Трохимчук С. Проблеми і перспективи демократизації в країнах Центрально-Східної Європи (на прикладі країн Вишеградської групи). - Л.: Львівський національний ун-т ім. Івана Франка, 2000. - 68 с. 3. Громадянське суспільство в сучасній Україні: специфіка становлення, тенденції розвитку / За заг. ред. Ф.М. Рудича. - К.: Парламентське вид-во, 2006. - 412 с. 4. Держава і громадянське суспільство в Україні: проблеми взаємодії: Монографія / Кресіна І.О., Скрипнюк О.В., Коваленко А.А., Перегуда Є.В. - К.: Логос, 2007. - 316 с. 5. Політична система та інститути громадянського суспільства в сучасній Україні: Навч. посібник / Ф.М. Рудич, Р.В. Балабан, Ю.С. Ганжуров та ін. - К.: Либідь, 2008. - 440 с. 6. Політологія : підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка ; видання 3-є, перероблене, доповнене. — К. : Академія, 2010. — 568 с. 7. Політологія : навч. посібник / за ред. М. П. Гетьманчук. — К. : Знання, 2011. — 415 с. 8. Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К. : Генеза, 2004. — 736 с. 9. Політична енциклопедія / ред. кол. Ю. Левенець і Ю. Шаповал. — К. : Парламентське вид-во, 2011. — 808 с.	Опрацювати типи політичних режимів.	семінарському занятті)	
--	--	--	-------------------------------------	------------------------	--

		10. Прикладна політологія : навч. посіб. / За ред. В. П. Горбатенка. — К. : ВЦ «Академія», 2008. — 472 с. 11. Рудич Ф. М. Політологія : підручник / Рудич Ф. М. — К. : Либідь, 2009. — 480 с. 12. Рутар С. Політологія : навч. посіб. для студентів денної та заочної форм навчання / Рутар С., Прокіп А., Кендус О. — Львів : ЛКА, 2010. — 152 с. 13. Шляхтун П. П. Політологія: теорія та історія політичної науки / П. П. Шляхтун. — К. : Центр уч. літ-ри, 2010. — 500 с. 14. Щедрова Г. Громадянське суспільство: прагнення та реалії//Наук. зап. Сер. „Політологія і етнологія”. - К.: ІПіЕНД, 2004. - С.237-247.			
Тема 7. Політичні партії, громадсько-політичні рухи.	семінарське заняття, 2 год.	1. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна: навч. посіб. / А. О. Білоус. - К.: АМУПІ, 2000. - 200 с. 2. Дюверже М. Политические партии: [пер. с фр.] / М. Дюверже. - М.: Академ. проект, 2000. - 558 с. 3. Кормич Л. І. Громадські об'єднання та політичні партії сучасної України / Л. І. Кормич, Д. С. Шелест. - К.: АВРІО, 2004. - 262 с. 4. Політичні партії в Україні: інформ.-довід. вид. / редкол.: М. М. Рябець та ін. - К.: Центр. виборча комісія, 2001. - С. 11, 15. 5. Політологія : підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка ; видання 3-є, перероблене, доповнене. — К. : Академія, 2010. — 568 с. 6. Політологія : навч. посібник / за ред. М. П. Гетьманчук. — К. : Знання, 2011. — 415 с.	Підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.; Підготовка індивідуального завдання	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі), реферат(вибір теми за бажанням кількох студентами – 20 балів за індивідуальне завдання).	середина квітня 2020 р.

		7. Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К. : Генеза, 2004. — 736 с. 8. Політична енциклопедія / ред. кол. Ю. Левенець і Ю. Шаповал. — К. : Парламентське вид-во, 2011. — 808 с. 9. Поліщук І. О. Політичні партії як суб'єкти виборчого процесу / І. О. Поліщук // Політ. менедж. - 2005. - № 6. - С. 42-49. 10. Поліщук І. О. Інститут політичних партій: історія і сучасність / І. О. Поліщук // Персонал. - 2010. - № 1. - С.10-15. 11. Прикладна політологія : навч. посіб. / За ред. В. П. Горбатенка. — К. : ВЦ «Академія», 2008. — 472 с. 12. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій і партійних систем: навч. посіб. / Ю. Р. Шведа. - Л.: Тріада плюс, 2004. - 528 с. 13. Sartori G. Parties and Party Systems. A Framework for Analysis / G. Sartori. - New York: Cambridge University Press, 1976. — 257 p.			
Тема 8. Вибори та виборчі системи.	семінарське заняття, 2 год.	1. Бебик В. М. Менеджмент виборчої кампанії: ресурси, технології, маркетинг: навч.-метод. посіб. / В. Бебик. - К.: МАУП. - 2001. - 216 с. 2. Конституція (Основний Закон) України. — К., 1996. 3 Закон України про вибори народних депутатів України від 17.11.2011 № 4061-VI. — Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4061-17. — Назва з екрана. 4. Кочубей Л. О. Виборчі технології:	Підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.; Підготовка індивідуального завдання	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі), реферат(вибір теми за бажанням кількома студентами — 20 балів за	кінець квітня 2020 р.

		політичний аналіз (на прикладі виборів до парламенту сучасної України): моногр. / Л. О. Кочубей. - К.: Юрид. думка, 2006. - 280 с. 5. Кошелюк М. Е. Технологии политических выборов / М. Е. Кошелюк. - 2-е изд., перераб. и доп. - СПб.: Питер, 2004. - 239 с. 6. Політичні партії в Україні: інформ.-довід. вид. / редкол.: М. М. Рябець та ін. - К.: Центр. виборча комісія, 2001. - С. 11, 15. 7. Політичні партії в Україні: інформ.-довід. вид. / редкол.: М. М. Рябець та ін. - К.: Центр. виборча комісія, 2001. - С. 11, 15. 8. Політологія : підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка ; видання 3-є, перероблене, доповнене. — К. : Академія, 2010. — 568 с. 9. Політологія : навч. посібник / за ред. М. П. Гетьманчук. — К. : Знання, 2011. — 415 с. 10. Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К. : Генеза, 2004. — 736 с. 11. Політична енциклопедія / ред. кол. Ю. Левенець і Ю. Шаповал. — К. : Парламентське вид-во, 2011. — 808 с. 12. Поліщук І. О. Маніпуляційні технології у президентській виборчій кампанії 2009-2010 в Україні / І. О. Поліщук // Гілея: зб. наук. пр. - 2010. - Вип. 31. - С. 410-417. 13. Поліщук І. О. Політичні партії як суб'єкти виборчого процесу / І. О. Поліщук // Політ. менедж. - 2005. - № 6. - С. 42-49. 14. Поліщук І. О. Поняття "виборчі технології": основні концептуальні підходи /		індивідуальне завдання).	
--	--	--	--	--------------------------	--

		І. О. Поліщук, О. М. Моторнюк // Вісн. Нац. юрид. акад. ім. Ярослава Мудрого. - Сер.: філос., філос. права, політол., соціол. - 2010. - № 7. - С. 189-200. 15. Поліщук І. О. Інститут політичних партій: історія і сучасність / І. О. Поліщук // Персонал. - 2010. - № 1. - С. 10-15. 16. Поліщук І. О. Еволюція культури політичних виборів в Україні: моногр. / І. О. Поліщук. - Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2008. - 352 с.			
Тема 9. Політична еліта та лідерство.	лекція, 2 год.	1. Влада та суспільство під впливом закону "циркуляції еліт": XXIII Харк. політолог. читання: матер. міжнар. наук.-теор. конф. - Х.: НЮАУ, НДІ ДБМС, 2010. - 157 с. 2. Герасіна Л. М. Ренесанс парадигми елітизму в соціо-політичних дослідженнях к. XX ст. / Л. М. Герасіна // Методологія, теорія та практика соціологічного аналізу сучасного суспільства: зб. наук. пр. - Х.: Видав. центр ХНУ ім. В. Каразіна, 2000. - С. 75-79. 3. Герасіна Л. М. Проблеми дисперсії публічної політичної влади за умов конкуренції еліт / Л. М. Герасіна, О. В. Фролова: матеріали міжнар. наук.-теор. конф. "Влада та суспільство під впливом закону «циркуляції еліт»": XXIII Харк. політолог. читання. - Х.: НЮАУ, НДІ ДБМС, 2010. - С. 14-16. 4. Гладуник І. В. Феномен політичного лідерства у процесі функціонування механізму політичного управління / І. В. Гладуник // Держава і право: юрид. і політ. науки. - К.: Ін-т держави і права НАН	Підготовка конспекту лекційного заняття, 2 год. Проаналізувати теорії політичних еліт Г. Моски та В. Парето.	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі). 10 б. (усім студентам ставиться оцінка за виконання індивідуальної роботи).	початок травня 2020 р.

		України, 2007. - Вип. 37. - С. 636-643. 5.Заворітня Г. Питання політичного лідерства в європейській безпековій та оборонній політиці / Г. Заворітня // Вибори та демократія. - 2006. - № 1. - С. 94-100. 6.Зоткин А. О. Становление регіональних владних еліт в Україні: автореф. дис.... канд. соц. наук: 22.00.03 / А. О. Зоткин. - К.: Ін-т соціології НАН України, 2005. - 20 с. 7.Макаренко Л. П. Психологічні засади політичного лідерства / Л. П. Макаренко // Політол. вісн.: зб. наук. пр. - К.: ІНТАС, 2009. - Вип. 42. - С. 125-136. 8.Морарь М. В. Сучасна українська політична думка про лідерство (політологічний аспект) / М. В. Морарь // Удосконалення навч.-вихов. процесу в вищ. навч. закл. / відп. за вип. О. В. Бойко. - Мелітополь, 2009. - Вип. 13. - С. 215-218. 9. Політологія : підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка ; видання 3-є, перероблене, доповнене. — К. : Академія, 2010. — 568 с. 10.Політологія : навч. посібник / за ред. М. П. Гетьманчук. — К. : Знання, 2011. — 415с. 11.Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К. : Генеза, 2004. — 736 с. 12.Політична енциклопедія / ред. кол. Ю. Левенець і Ю. Шаповал. — К. : Парламентське вид-во, 2011. — 808 с. 13.Траверсе О. О. Інституційні зміни та лідерство в українській політиці початку			
--	--	---	--	--	--

		демократичних змін / О. О. Траверсе // Віче. - 2007. - № 18 (спецвипуск). - С. 25-27. 14.Траверсе О. О. Політичне лідерство: поняття, дискурс, практика / О. О. Траверсе // Віче. - 2006. - № 17-18. - С. 73-76. 15.Україна: лідерство, еліта, власть: [матеріали дискусії] // Полит. мысль. - 1994. - № 3. - С. 17-44.			
Тема 10. Політична свідомість і політична культура.	семінарське заняття, 2 год.	1. Алмонд Г., Верба С. Гражданская культура и стабильность демократии // Политические исследования. – 1992. - № 4. 3. Бебик В. Наша політична культура // Політологічні читання. – 1992. - № 3. 4. Буцєвицький В. Проблеми політичної культури в Україні в процесі державотворення // Нова політика. – 1999. - № 1. 5. Головаха Є. Особливості політичної свідомості // Політологічні читання. – 1992. - № 1. 7. Лісовий В. Поняття політичної культури і сучасний стан політичної культури в Україні // Розбудова держави. – 1993. - № 3. 8. Макаренко Е., Коваль О. Специфіка поняття “політична культура суспільства” // Нова політика. – 1997. - № 6. 9. Пахомов Ю. Політична культура посттоталітарної доби // Політологічні читання. – 1992. - № 2. 10. Політологія : підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка ; видання 3-є, перероблене, доповнене. — К. : Академія, 2010. — 568 с. 11.Політологія : навч. посібник / за ред. М. П. Гетьманчук. — К. : Знання, 2011. — 415с.	Підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.; Підготовка індивідуального завдання	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі), реферат(вибір теми за бажанням кількох студентами – 20 балів за індивідуальне завдання).	середина травня 2020 р.

		12. Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К. : Генеза, 2004. — 736 с. 13. Політична енциклопедія / ред. кол. Ю. Левенець і Ю. Шаповал. — К. : Парламентське вид-во, 2011. — 808 с. 14. Рудакевич О. Феномен політичної культури // Віче. — 1997. - № 10.			
Тема 11. Політичні ідеології.	лекція, 2 год	1. Шацкий Е. Протолиберализм: автономия личности и гражданское общество // Полис. — 1997. - №5 — 6. 2. Вовк В. Соціально-культурні чинники формування масових умонастроювань в Україні // Політична думка. — 1998. - №12. 3. Капустін Б.Р., Клямкин И.М. Либеральные ценности в сознании россиян // Полис. — 1994. - №1. 4. Метельова Т. Лібералізм чи націонал-демократизм? // Побудова держави. — 1995. - №12. 5. Медведчук В. Социал-демократическая модель общественного развития и предпосылки её становления в Украине // Полис. — 1999. - №6. 6. Нестеров Р.В., Сибирко В.Г. Восприятия политических лидеров и отношение к демократии: некоторые особенности сознания россиян // Полис. — 1999. - №6. 7. Томенко М. Штрихи до історії ліберальної ідеї в Україні // Політична думка. — 1997. - №7. 8. Сирота Н. М. Современные политические идеологии. — Спб., 1995.	Підготовка конспекту лекційного заняття, 2 год. Проаналізувати ідеологію клерикалізму		кінець травня 2020 р.

Тема 12. Політичний процес.	семінарське заняття, 2 год	1. Бебик В.М. Базові засади політології: історія, теорія, методологія, практика. - К., 2001. - С. 153-158. 2. Гальчинський А. Кінець тоталітарного соціалізму. Що далі? - К., 1996. 3. Горбатенко В. Стратегія модернізації суспільства. Україна і світ на зламі тисячоліть. - К., 1999. 4. Кресіна І.О. Українська національна свідомість і сучасні політичні процеси (етнополітологічний аналіз). - К., 1998. 5. Основи політології: Навч. посібник / Кер. авт. кол. Ф.М. Кирилюк. - К., 1995. - С. 137-152, 228-231. 6. Політична система сучасної України: особливості становлення, тенденції розвитку / Редкол. Ф.М. Рудич (голова) та ін. - К, 1998. - Розд. 3. 7. Політичний процес // Політологічна енциклопедія : навч. посібник : у 9 т. / А. О. Карасевич, Л. С. Шачковська. — Умань : ФОП Жовтий О. О., 2016. — Т. 5 : О, П. — С. 434-438. — 710 с. 8. Політичні структури та процеси в сучасній Україні / За ред. Ф.М. Рудича. - К., 1995. 9. Політологія: наука про політику. За заг. ред. Кремень В.І., Горлача М.І. - Київ-Харків, 2001. - С. 189-215, 217-232. 10. Політологія: Посібник для студентів вузів / За ред. О.В. Бабкіної, В.П. Горбатенка. - К., 1998. - С. 105-116. 11. Салмін А.М. Політичний процес і демократія // Полис. - 1993. - № 3. 12. Шаповал Ю.І. У ці трагічні роки:	Підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.;	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі).	початок червня 2020 р.
-----------------------------	----------------------------	---	---	--	------------------------

		Сталінізм на Україні. - К., 1990. 13. Швидак О.М. Політологія. Практикум: Навч. посібник. - К., 2001. - С. 119-126, 142-148. 14. Шляхтун П.П. Політологія (теорія та історія політичної науки): Підручник. - К.: Либідь, 2002. - С. 171-197. 15. Шморгун О. Чим авторитарна влада відрізняється від диктаторської // Політ., читання. - 1994. - № 1.			
Тема 13. Політика та релігія.	семінарське заняття, 2 год	1.Воннер К. Релігія як політика / К. Воннер // Народна творчість та етнологія. - 2014. - № 6. - С. 70-72. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/NTE_2014_6_11 2. Булига І. І. Релігія і політика: практика взаємодії у сучасній Україні / І. І. Булига // Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. - 2012. - Вип. 66. - С. 3-6. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/VZhDU_2012_66_3 3. Буга Є. Державна політика України у сфері релігійно-церковного життя сучасного українського суспільства / Є. Буга // Релігія та соціум. - 2013. - № 3-4. - С. 349-353. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/relsoc_2013_3-4_52 4. Єленський В. Є. Релігія у процесах формування політичних націй: історико-культурні моделі / В. Є. Єленський, В. Д. Бондаренко // Історико-політичні студії. - 2014. - № 2. - С. 75-90. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ipc_2014_2_12 5. Ломака І. І. Релігія як інститут модернізації суспільства: аналіз політичних	Підготовка конспекту семінарського заняття та візуалізованої презентації, 2 год.; Підготовка індивідуального завдання	5 б. (вибірково, під час опитування на семінарі), реферат(вибір теми за бажанням кількох студентами – 20 балів за індивідуальне завдання).	середина червня 2020 р.

		теорій / І. І. Ломака // Прикарпатський вісник НТШ. Думка. - 2013. - № 3. - С. 99-109. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvntsh_2013_3_11 6. Шугаєва Л. Релігія і політика в умовах сучасних українських реалій: спроба релігієзнавчого аналізу / Л. Шугаєва // Релігія та соціум. - 2014. - № 1-2. - С. 104-109. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/relsoc_2014_1-2_16 7. Стеблина П. Суспільні чинники взаємодії релігії і політики: сутність та форми прояву / П. Стеблина // Релігія та соціум. - 2010. - № 2. - С. 68-74. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/relsoc_2010_2_15 8. Арістова А. Сучасні трансформації політичного ісламу / А. Арістова // Релігія та соціум. - 2011. - № 2. - С. 90-95. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/relsoc_2011_2_15 9. Пірен М. Виховання духовності та консолідація української політичної нації на шляху демократичних змін / М. Пірен // Релігія та соціум. - 2011. - № 2. - С. 82-89. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/relsoc_2011_2_14 10. Конотоп Л. Г. Релігія і актуалізація духовної сутності людини / Л. Г. Конотоп // Вісник Національного авіаційного університету. Сер. : Філософія. Культурологія. - 2014. - № 1. - С. 11-14. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnau_f_2014_1_5			
--	--	--	--	--	--

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу

Нормативний курс “Політологія” завершується заліком.

Впродовж семестру передбачено 4 форми контролю за навчанням студентів: 1) поточний контроль; 2) контрольна робота; 3) написання реферативної роботи; 4) тест. Завершується курс заліком.

Максимальна кількість балів, яку можуть одержати студенти під час виконання різних видів робіт становить:

Поточний контроль	Тест	Контрольна робота	Реферативна робота	
30 балів	10 балів	40 балів	20 балів	100 балів

Поточний контроль знань

Лекції передбачають системний і послідовний виклад навчального матеріалу. Самостійна робота студента на лекції повинна полягати в тому, що, стежачи за логікою їх викладу, він вчиться усвідомлювати основні положення науки, яку вивчає, самостійно виділяти і засвоювати головне.

Значне місце в самостійній роботі студента повинні займати підготовка і активна участь в проведенні семінарських занять. Пропонуються наступні форми роботи на семінарських заняттях: виступ, опонування, рецензія, участь у дискусії. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за роботу на семінарських заняттях становить 30 балів. Оцінювання знань студентів на семінарських заняттях проводиться за 5-ти бальною шкалою. Робота кожного студента на семінарських заняттях може бути оцінена від 1 до 5 балів. 5 (4) бали студент отримає, якщо демонструє глибоке розуміння матеріалу, вільно і правильно використав понятійно-категоріальний апарат у межах поставлених питань, послідовно, зв'язано і логічно викладає матеріал, аргументовано доводить свої думки, вилучає до підготовки як основну, так і додаткову літературу (монографії, періодичні видання, першоджерела, тощо). Вміє творчо підходити до вирішення питання. 3 бали студент отримує, якщо він: загалом орієнтується у межах поставлених питань, але відповіді не повні і не досить конкретні; відчуває труднощі у використанні і поясненні змісту наукових питань та категорій у межах поставлених питань; допускає незначні помилки та неточності, але зв'язно і логічно викладає, залучає основну і додаткову літературу. 2 бали студент отримує, коли демонструє недостатнє володіння основним матеріалом, допускає помилки при визначенні політичних процесів, не вміє їх аналізувати послідовно, глибоко, з допомогою необхідної літератури. 1 бал студент отримує, коли: погано орієнтується в матеріалі, допускає неточності, поверхневі знання при відповіді на поставлені питання; плутається у термінах та поняттях; відсутні власні судження, висновки. Пропущене з поважних причин заняття студент може “відпрацювати” у формі написання і захисту реферату на визначену викладачем тему.

Контрольна робота

Впродовж роботи над вивченням курсу передбачено проведення 1 контрольної роботи, з яку студент може одержати максимально 20 балів (4 питання – по 10 балів кожне). Написання контрольної роботи є обов'язковим для виставлення підсумкової оцінки при заліку.

Індивідуальна робота студентів

Вивчення курсу здійснюється, крім лекційних та семінарських занять, у таких формах самостійної роботи студентів:

- самостійна робота з політологічною літературою, конспектування першоджерел;
- підготовка реферативних повідомлень згідно тем, які включені до вивчення курсом та їх захист;
- розв'язування тестів;
- складання словника, порівняльних таблиць та схем;

Індивідуальна робота студентів оцінюється в наступних діапазонах:

Критерії оцінювання реферату (максимально 20 балів)

Критерії

Кількість балів

• робота є оригінальним самостійним дослідженням, у якому відбито творчий пошук студента, його вміння нестандартно мислити, працювати з науковими джерелами, висувати при цьому власні гіпотези з досліджуваних проблем;	17-20 балів
• наукове дослідження студента виконане на достатньо високому рівні, але має незначні недоліки в технічному оформленні, укладанні списку літератури, стилістиці тексту;	14-16 балів
• тема розкрита неповно	9-13 балів
• робота не відповідає переважній більшості вимог до наукових досліджень, але має структуру, у списку літератури зазначено більше трьох джерел;	3-8 балів
• розкритий лише окремий аспект	1-2 бали
• реферат не зарахований	0 балів

Самостійна робота студента має на меті закріпити і поглибити набуті студентом знання і вміння у процесі вивчення дисципліни.

Відповідно до нормативних документів та Положення (п.4.6.) залік виставляється автоматично, якщо у студента денної форми навчання за результатами додавання підсумкового балу за семінарські (практичні) заняття (максимально 30 балів), балу за контрольну роботу (максимально 40 балів) і балу за індивідуальну роботу (максимально 20 балів), балу за тест (максимально 10 балів), було набрано мінімум 50 балів. Відповідно ті з студентів, хто не набрав мінімуму балів зобов'язані здати залік, який оцінюється максимально у 100 балів (п. 5.2.6. Положення). Залікові білети розробляються та затверджуються у встановленому порядку і включають завдання з встановленими максимальними за них балами (у сумі 100 балів).

Підсумковий контроль – залік (червень 2020 р.).

Вимоги до письмової роботи	Індивідуальні завдання Крім теоретичних знань студент повинен вміти застосовувати отримані знання у наукових дослідженнях фундаментального та прикладного характеру з використанням сучасних інформаційних технологій. Реферат з обраної наукової спеціальності разом із відгуком передбачуваного наукового керівника вступник повинен подати разом з іншими документами до аспірантури. При написанні реферату необхідно дотримуватись вимог Державного стандарту України ДСТУ 3008-95 [1]. Загальні вимоги: • чіткість та логічна послідовність викладення матеріалу; • переконливість аргументації; • стислість і точність формулювань, які виключають можливість неоднозначного тлумачення; • конкретність викладення результатів дослідження; • обґрунтованість рекомендацій та пропозицій. У рефераті повинні бути відображеними: • актуальність тематики та відповідність до сучасного стану науки, техніки і питань виробництва; • обґрунтування вибраного напрямлення досліджень, методів розв'язку задачі та їх порівняльні оцінки; • аналіз та узагальнення існуючих результатів; • розробка загальної методики проведення досліджень; • характер і зміст виконаних теоретичних досліджень та розрахунків, методи досліджень; • обґрунтування необхідності проведення експериментальних досліджень, принцип дії розроблених програм, характеристики цих програм, оцінка похибок розрахунків, отримані експериментальні дані; • оцінка повноти розв'язку поставленої задачі; • оцінка достовірності отриманих результатів, їх порівняння з аналогічними результатами; • наукова та практична цінність виконаної роботи. Реферат — це науково-технічний документ, який містить вичерпну систематизовану інформацію за вибраною темою (приблизно на 25-60 сторінках формату А4), передбачає виклад матеріалу на основі спеціально підібраної літератури та самостійно проведеного дослідження. Реферат необхідно оформлювати відповідно до Державного стандарту України. Необхідно неухильно дотримуватися порядку подання окремих видів текстового матеріалу, таблиць, формул та ілюстрацій. Структура реферату • титульний аркуш; • зміст; • перелік умовних позначень, символів, одиниць скорочень і термінів (за необхідності); • вступ; • суть реферату (основна частина);
----------------------------	--

- висновки;
- список використаних джерел (перелік посилань);
- додатки (за необхідності).

Вимоги до змісту структурних частин

Титульний аркуш

Титульний аркуш є першою сторінкою реферату, який містить:

- найменування організації, де виконана робота;
- назву роботи;
- прізвище, ім'я, по батькові автора та його статус;
- науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові передбачуваного наукового керівника;
- місто та рік.

Зміст реферату

Зміст подають безпосередньо після титульного аркуша, починаючи з нової сторінки. До змісту включають структурні елементи у такому порядку: перелік умовних позначень, символів, одиниць скорочень і термінів (за необхідності); вступ; послідовно перелічені найменування всіх розділів, підрозділів і пунктів (якщо вони мають заголовок) суті роботи; висновки; рекомендації (за необхідності); список використаних джерел; назви додатків і номери сторінок, які містять початок відповідного матеріалу.

Перелік умовних позначень, символів, одиниць скорочень і термінів

Перелік умовних позначень, символів, одиниць скорочень і термінів складають за умови повторення таких елементів більше трьох разів у тексті та вміщують безпосередньо після змісту, починаючи з нової сторінки. Інакше — їх розшифровку наводять у тексті при першому згадуванні. Якщо у роботі вжита специфічна термінологія, чи використано маловідомі скорочення, нові символи, позначення і таке інше, то їх перелік може бути поданий у вигляді окремого списку, який розміщують перед вступом.

Перелік треба друкувати двома колонками, в яких зліва за абеткою наводять скорочення, справа — їх детальну розшифровку.

Вступ

Вступ розташовують після переліку умовних позначень, символів, одиниць скорочень і термінів (якщо він є), починаючи з нової сторінки. У вступі розкривають сутність і стан наукової задачі та її значущість, підстави та вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження. Далі подають загальну характеристику роботи у рекомендованій нижче послідовності.

Обґрунтовують актуальність та доцільність роботи для розвитку відповідної галузі науки чи виробництва, особливо на користь України шляхом аналізу та порівняння з відомими розв'язаннями наукової задачі.

Коротко викладають зв'язок вибраного напрямку досліджень з планами організації, де виконана робота, а також з галузевими та (або) державними планами, програмами.

Формулюють мету роботи і задачі, які необхідно вирішити для досягнення поставленої мети.

Об'єкт дослідження — це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і вибране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта.

Об'єкт і предмет дослідження як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове. В об'єкті виділяється та його частина, яка є предметом дослідження.

Подають перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої у роботі мети. Перераховувати їх треба не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом.

Також подають коротку анотацію нових наукових положень (рішень), запропонованих автором, випускником, особисто. Необхідно показати відмінність одержаних результатів від відомих раніше, описати ступінь новизни (вперше одержано, удосконалено, дістало подальший розвиток).

У роботі, що має теоретичне значення, треба подати відомості про наукове використання результатів досліджень або рекомендації щодо їх використання, а у роботі, що має прикладне значення, — відомості про практичне застосування отриманих результатів або рекомендації щодо їх використання.

Відзначаючи практичну цінність одержаних результатів, необхідно подати інформацію щодо ступеня готовності до використання або масштабів використання.

Необхідно дати короткі відомості щодо впровадження результатів досліджень із зазначенням назв організацій, в яких здійснена реалізація, форм реалізації та реквізитів відповідних документів.

Вступ розкриває сутність і стан наукової проблеми та її значимість, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження.

У вступі треба коротко відобразити оцінку сучасного стану досліджуваної проблеми, обґрунтування вибраної теми та необхідності проведення досліджень, відмічаючи:

- практично розв'язані задачі;
- прогалини знань, що існують у даній галузі;
- провідних вчених і фахівців даної галузі; актуальність та новизну теми;
- взаємозв'язок з іншими роботами.

Необхідно також дати коротку характеристику розділів реферату.

Основна частина

Суть роботи вміщують після вступу, починаючи з нової сторінки. Суть роботи — це викладання відомостей про предмет дослідження, необхідних і достатніх для розкриття сутності даної роботи (опис теорії, методів, характеристик створеного об'єкта, принципів дії об'єкта, основних принципових рішень, що дають уявлення про його устрій і т. ін.) та її результатів. Викладаючи суть роботи, особливу увагу приділяють новизні у ній, а також питанням сумісності, взаємозамінності, надійності, безпеки, екології. Суть роботи викладають, поділяючи матеріал на розділи. Кожний розділ починають із нової сторінки.

У розділах основної частини подають:

- огляд літератури за темою і вибір напрямків досліджень;

- виклад загальної методики і основних методів досліджень;
- експериментальну частину і методику досліджень;
- відомості про проведені теоретичні і (або) експериментальні дослідження;
- аналіз і узагальнення результатів досліджень.

В огляді літератури окреслюють основні етапи розвитку наукової думки за своєю проблемою. Стисло, критично висвітлюючи роботи попередників, автор повинен назвати ті питання, що залишились невирішеними і, отже, визначити своє місце у розв'язанні проблеми. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме стосовно необхідності проведення досліджень у даній галузі.

У другому розділі, як правило, обґрунтовують вибір напрямку досліджень, наводять методи вирішення задач і їх порівняльні оцінки, розробляють загальну методику проведення досліджень. У теоретичних роботах розкривають методи розрахунків, гіпотези, що розглядають, в експериментальних — принципи дії та характеристики розробленого програмно-модельного комплексу, оцінки похибок вимірювань.

Далі, у наступних розділах, з вичерпною повнотою викладаються результати власних досліджень автора з висвітленням того нового, що він вносить у розробку проблеми. Автор повинен давати оцінку повноти вирішення поставлених задач, оцінку достовірності одержаних результатів (характеристик, параметрів), їх порівняння з аналогічними результатами вітчизняних і зарубіжних праць, обґрунтування потреби додаткових досліджень, негативні результати, які обумовлюють необхідність припинення подальших досліджень.

Розділи можна поділяти на підрозділи і пункти. Пункти, якщо це необхідно, поділяють на підпункти. Кожен пункт і підпункт повинен містити закінчену інформацію. Повні докази або подробиці дослідження можна розмістити у додатках.

Висновки

Висновки розташовують безпосередньо після викладення суті роботи, починаючи з нової сторінки. У висновках наводять оцінку одержаних результатів дослідження (наукову, практичну, соціальну цінність). Ця частина містить висновки автора стосовно суті проблеми, питань, що розглядались у роботі, можливих галузей використання здобутих результатів роботи.

У висновках необхідно наголосити на якісних та кількісних показниках отриманих результатів, викласти рекомендації щодо їх використання.

Текст висновків можна поділяти на пункти.

Рекомендації

Рекомендації вміщують, якщо це потрібно, після висновків, починаючи з нової сторінки. У рекомендаціях визначають подальші роботи, які вважають необхідними, приділяючи основну увагу пропозиціям щодо ефективного використання результатів дослідження. Текст рекомендацій можна поділяти на пункти.

Список використаних джерел

Список використаної літератури, який починають з нової сторінки, завершує основну частину. Перелік джерел, на які є посилання в основній частині роботи, наводять після рекомендацій, якщо вони є. Список

використаних джерел — елемент бібліографічного апарату, котрий містить бібліографічні описи використаних джерел. Бібліографічний опис складають безпосередньо за друкованим твором або виписують із каталогів і бібліографічних покажчиків повністю без пропусків будь-яких елементів, скорочення назв і т. ін. Порядкові номери описів у переліку є посиланнями у тексті (номерні посилання). Список використаної літератури складають із джерел у тому порядку, за яким вони вперше згадуються у тексті (найбільш зручний для користування). Відомості про джерела, включені до списку, необхідно давати відповідно до вимог державного стандарту з обов'язковим наведенням назв праць.

Додаток необхідно починати з нової сторінки. У додатках вміщують матеріал, який:

- є необхідним для повноти роботи, але включення його до основної частини роботи може змінити логічне та впорядковане уявлення про роботу;
- не може бути послідовно розміщений в основній частині роботи через великий обсяг або способи відтворення;

- може бути вилучений для широкого кола читачів, але є необхідним для фахівців.

У додаток, за необхідності, можна включити допоміжний матеріал, наприклад:

- проміжні математичні доведення, формули, рівняння та розрахунки;
- таблиці додаткових цифрових даних;
- протоколи і акти випробувань, впровадження;
- опис нових програм, які використовувались при проведенні експериментів та розрахунків;
- інструкції, методики, опис алгоритмів і програм реалізації на комп'ютерах створених методів;
- текст розроблених програм;
- ілюстрації допоміжного характеру;
- додатковий перелік джерел, на які не було посилань у роботі, але які можуть викликати інтерес.

Загальні правила

Наукова робота може бути рукописною, надрукованою машинописним способом або за допомогою комп'ютера на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210×297 мм). За необхідності допускається використання аркушів формату А3 (297×420 мм). За машинописного способу виконання роботу друкують через два інтервали; за комп'ютерного — через два міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці за умови рівномірного її заповнення. Мінімальна висота шрифту 1,8 мм.

Бажано використовувати шрифти текстового редактора Word розміру 14.

Під час виконання роботи необхідно дотримуватись рівномірної щільності, контрастності й чіткості зображення впродовж усієї роботи. Всі лінії, літери, цифри та знаки повинні бути однаково чорними впродовж усієї роботи. Окремі слова, формули, знаки, які вписують чорнилом, тушшю, пастою у надрукований текст мають бути чорного кольору, при цьому щільність вписаного тексту має максимально наближуватись до щільності основного тексту. Помилки, описки та графічні неточності можна виправляти підчищенням або зафарбуванням білою фарбою та нанесенням на тому ж місці або між рядками виправленого тексту машинописним способом або

	від руки. Виправлене повинно бути чорного кольору. Текст роботи друкують, дотримуючись таких розмірів берегів: • верхній, лівий і нижній — не менше 20 мм, • правий — не менше 10 мм. Розмір шрифту — не менше 12 (стандарт — 14). Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту роботи і дорівнювати п'яти знакам. Відстань між заголовком (за винятком заголовка пункту) і подальшим чи попереднім текстом має бути: • за машинописного способу — не менше, ніж три інтервали; • за комп'ютерним набором — не менше, ніж два рядки. [детальніше дивимось за посиланням: http://www.itm.dp.ua/docs/Referat.doc]
Семінарські заняття	Тема 1. Генеза світової політичної думки. (4 год.) Тема 2. Влада. Політична влада. (2 год.) Тема 3. Політичні партії, громадсько-політичні рухи. (2 год.) Тема 4. Вибори та виборчі системи. (2 год.). Тема 5. Політична свідомість і політична культура. (2 год.). Тема 6. Політичний процес. (2 год.) Тема 7. Політика та релігія (2 год.).
Умови допуску до підсумкового контролю	Належне виконання: 1) змісту питань планів семінарських занять (лютий – початок червня 2020 р.). Для цього необхідно готувати конспекти семінарських занять. Вітається якісна підготовка візуалізованих презентацій для відповідей на семінарські питання. Візуалізована презентація на семінарське питання не повинна перевищувати 20 слайдів. Однак слід пам'ятати, що візуалізована презентація тільки доповнює підготовлену основну відповідь студента (-ки). 2) складання тестів, написання контрольної роботи та виконання індивідуальної роботи протягом березня – початку червня 2020 р. Студент (-ка) допускається до підсумкового контролю заліку на початку червня 2020 р. за умови відпрацювання усіх «заборгованостей» та набору 50 і більше балів.
7. Політика курсу	
Політика курсу «Політологія» передбачає перездачу усіх невиконаних завдань в силу серйозних запізнь на заняття або пропущених пар без поважних причин. За умови відсутності студента (-ки) на лекції чи семінарського заняття, отримання негативної оцінки на семінарських заняттях або ж невчасного виконання індивідуальної роботи визначений день для відпрацювання пропущених аудиторних занять, негативних оцінок та подачі індивідуальних робіт – четвер, 14.00 год. – 15.00 год. У випадку запозичених робіт, випадків плагіату, виявів академічної недоброчесності (списування), недобропорядної поведінки в аудиторії викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи.	

8. Рекомендована література

Основна:

1. Конституція (Основний Закон) України. — К., 1996.
2. Закон України про вибори народних депутатів України від 17.11.2011 № 4061-VI. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>. — Назва з екрана.
3. Дробінка І. Г. Політологія : навч. посіб. / І. Г. Дробінка, Т. М. Кришталь, Ю. В. Підгорецький. — К. : Центр учбової літератури, 2007. — 292 с.
6. Погорілий Д. Є. Політологія: 100 питань — 100 відповідей : навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів / Погорілий Д. Є. — К. : ІНКOS, 2008. — 232 с.
7. Політологія: історія та методологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. Ф.М.Кирилюка. - К.: Здоров'я, 2000. - С.290-309.
8. Політологія : підручник / за ред. О. В. Бабкіної, В. П. Горбатенка ; видання 3-є, перероблене, доповнене. — К. : Академія, 2010. — 568 с.
9. Політологія : навч. посібник / за ред. М. П. Гетьманчук. — К. : Знання, 2011. — 415 с.
10. Політологічний енциклопедичний словник / Упор. В. П. Горбатенко ; за ред. Ю. С. Шемшученка, В. Д. Бабкіна, В. П. Горбатенка. — 2-ге вид., доп. і перероб. — К. : Генеза, 2004. — 736 с.
11. Політична енциклопедія / ред. кол. Ю. Левенець і Ю. Шаповал. — К. : Парламентське вид-во, 2011. — 808 с.
12. Політологія для вчителя : навч. посібн. для студентів пед. ВНЗ / за заг. ред. К. О. Ващенко, В. О. Корнієнка. — К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. — 406 с.
13. Прикладна політологія : навч. посіб. / За ред. В. П. Горбатенка. — К. : ВЦ «Академія», 2008. — 472 с.
14. Рудич Ф. М. Політологія : підручник / Рудич Ф. М. — К. : Либідь, 2009. — 480 с.
15. Рутар С. Політологія : навч. посіб. для студентів денної та заочної форм навчання / Рутар С., Прокіп А., Кендус О. — Львів : ЛКА, 2010. — 152 с.
16. Шляхтун П. П. Політологія: теорія та історія політичної науки / П. П. Шляхтун. — К. : Центр уч. літ-ри, 2010. — 500 с.

Додаткова:

1. Августин Блаженный. О граде Божием / Августин Блаженный. - Мн. : Харвест; М. : АСТ, 2000. - 1296 с.
2. Аристотель. Политика / Аристотель // Сочинения : В 4 т. Т. 4. — М. : Мысль, 1983. — С. 376-644.
3. Багатопартійна Українська держава на початку ХХ ст. Програмні документи перших українських політичних партій. — К., 1992.
4. Бандера С. Перспективи української революції. — Мюнхен, 1978.
5. Білоус А. О. Політико-правові системи: світ і Україна: навч. посіб. / А. О. Білоус. - К.: АМУПП, 2000. - 200 с.
6. Вивід прав України. Збірник документів і матеріалів. — Львів, 1991.
7. Гелей С.Д. Консервативна течія в політичній думці України ХІХ ст. - Львів. — 1996.
8. Гелей С.Д. Українська консервативна політологічна думка першої половини ХХ ст.- Львів. — 1998.

9. Гоббс Т. Левіафан, або Матерія, форма і влада держави церковного і цивільного / Т. Гоббс // Избранные произведения. В 2 т. — М. : Мысль, 1964. — Т. 2. — 731 с.
10. Горлач М. І. Політологія : наука про політику / М. І. Горлач, В. Г. Кремень. — К. : Центр учбової літератури, 2009. — 840 с.
11. Донцов Д. Націоналізм. Дрогобич, 1992.
12. Драгоманов М.П. Пропащий час. Українці під московським царством (1654-1876). // Драгоманов М.П. Вибране. — К., 1991.
13. Драгоманов М.П. Чудацькі думки про українську національну справу // Драгоманов М.П. Вибране. — К., 1991.
14. Дюверже М. Политические партии: [пер. с фр.] / М. Дюверже. - М.: Академ. проект, 2000. - 558 с.
15. Кармазіна М.С. Ідея державності в українській політичній думці (кінець ХІХ-початок ХХ століття). — К., 1998.
16. Касьянов Г. Незгодні: українська інтелігенція в русі Опору 1960-1980 років. — К., 1995.
17. Кочубей Л. О. Вибірчі технології: політичний аналіз (на прикладі виборів до парламенту сучасної України): моногр. / Л. О. Кочубей. - К.: Юрид. думка, 2006. - 280 с.
18. Кошелюк М. Е. Технологии политических выборов / М. Е. Кошелюк. - 2-е изд., перераб. и доп. - СПб.: Питер, 2004. - 239 с.
19. Кравченко Ю., Чечель В. Легітимність політичної влади й можливість її досягнення // Політологічні читання. - 1993. - №2.
20. Кухта Б.Л. З історії української політичної думки. — К., 1994.
21. Левенець Ю. Теоретико-методологічні засади української суспільно-політичної думки: проблеми становлення та розвитку (друга половина ХІХ — початок ХХ століття). — К., 2001.
22. Левицький К. Історія політичної думки галицьких українців: 1848-1918: В 2 ч. - Львів, 1926-1927.
23. Липинський В. Листи до братів-хліборобів: Про ідею і організацію українського монархізму // Філософська і соціологічна думка. -1991.- №10.
24. Макаренко Л. П. Психологічні засади політичного лідерства / Л. П. Макаренко // Політол. вісн.: зб. наук. пр. - К.: ІНТАС, 2009. - Вип. 42. - С. 125-136.
25. Макиавеллі Н. Рассуждения о первой декаде Тита Ливия /Н.Макиавелли // Избранные сочинения. — М. : Художественная литература, 1982. — С. 359-452.
26. Мартинюк Р.С. Реалізація принципу поділу влади в сучасній Україні: політико- правовий аналіз. - Острого: Видавництво Національного ун-ту "Острозька академія", 2007. - 352с.
27. Михельс Р. Демократическая аристократия и аристократическая демократия//Социс. - 2000. - №1.Монтескье Ш. Л. О духе законов / Монтескье Ш. Л. — М. : Мысль, 1999. — 672 с.
28. Морарь М. В. Сучасна українська політична думка про лідерство (політологічний аспект) / М. В. Морарь // Удосконалення навч.-вихов. процесу в вищ. навч. закл. / відп. за вип. О. В. Бойко. - Мелітополь, 2009. - Вип. 13. - С. 215-218.

Інформаційні ресурси:

1. Фонд "Политика" - <http://www.polity.ru/>
2. Институт Ближнего Востока - <http://www.iimes.ru/>
3. Институт современного развития - <http://www.riocenter.ru>

4. Институт стратегических оценок и анализа - <http://www.isoa.ru>
5. Центр Европейской безопасности - <http://www.europeansecurity.ru>
6. Центр политических исследований России (ПИР-Центр) - <http://www.pircenter.org/>
7. Журнал "Международные процессы" - <http://www.intertrends.ru>
8. Журнал "Эксперт" - <http://www.expert.ru/>
9. Журнал "Foreign Policy in Focus" - <http://www.fpif.org/>
10. Журнал "Global Issues" - <http://www.globalissues.org/>
11. Журнал "Foreign Affairs" - <http://www.foreignaffairs.org/>
12. Журнал "Foreign Policy" - <http://www.foreignpolicy.com>
13. «Діалог.UA» - інформаційний ресурс, що орієнтований на суспільний діалог з проблем стратегії розвитку України, стимулюванні дискусій, які б допомогли віднайти шляхи до встановлення соціально-політичного консенсусу щодо образу майбутнього країни, її місця та місії у світі. <http://dialogs.org.ua/ua/>
14. Електронна бібліотека сайту Інституту філософії РАН <http://www.philosophy.ru/>
15. Електронна бібліотека Максима Мошкова (філософія, політологія, релігієзнавство, психологія та ін.) <http://www.lib.ru>
16. Сайт інтернет-ресурсів з філософії, політології, соціології, психології та ін. (електронна бібліотека)

Викладач

Геник М. А.